

Μια πρωτότυπη ενηλικίωση

ΝΤΑΒΙΝΤΕ ΕΝΙΑ, Και επί της γης, μτφρ.
Μαρία Οικονομίδου, εκδόσεις Πατάκη,
σελ. 454

» **Η αλήθεια** είναι ότι στην αρχή το πρώτο μυθιστόρημα του Ιταλού θεατρικού συγγραφέα μοιάζει να μην δικαιάνει το Γαλλικό βραβείο πρώτου μυθιστορήματος και τις εκθειαστικές κριτικές που κοσμούν το οπισθόφυλλο. Οι διαρκείς κι όχι πολύ αληθοφανείς διάλογοι, η ίδια η θεματολογία που αφήνει παγερά αδιάφορους δύσους δεν ασχολούνται με την πυγμαχία και τη δυσκολία του συγγραφέα να διαγράψει χαρακτήρες, με αποτέλεσμα οι κεντρικοί ήρωες να μπερδεύονται στο μιαλό του αναγνώστη, δεν προδιαθέτει για ένα ουσιαστικό μυθιστόρημα. Όμως ο Νταβιντέ Ενία αποδεικνύει ότι ποτέ δεν πρέπει να κρίνεις ένα βιβλίο πριν διαβάσεις και την τελευταία σελίδα. Όσο ο ανάγνωση προχωράει, τόσο ο αναγνώστης καλείται να εκτιμήσει τις αιφνηματικές του αρετές, την θεατρικότητα της σύνθεσης και τις μικρές αποκαλύψεις που εμφανίζονται μέσα από τους διαλόγους και την υποκειμενική αφήγηση του πρωταγωνιστή, που μας παρουσιάζει ψηφίδες αλήθειας οι οποίες με την πάροδο της ανάγνωσης συνδυάζονται και σχηματίζουν την συνολική εικόνα.

Το σχεδόν 500 σελίδων μυθιστόρημα είναι η ιστορία ενηλικίωσης του Νταβιντέ. Ωστόσο ο συγγραφέας κατορθώνει να διαφοροποιηθεί σε σχέση με τους εκατοντάδες συγγραφείς και σεναριογράφους που μας έχουν πει χιλιεπωμένες ιστορίες ενηλικίωσης και σχετικώς να πρωτυπήσει θεματολογικά και όσον αφορά στην αιφνηματική φόρμα. Η αιφνηματική φόρμα όπως ειπώθηκε στηρίζεται σε μια τεχνική ψηφιδωτού, ένα κολάζ από εικόνες που συνδυάζονται. Στη θεματολογία, ο συγγραφέας επιλέγει, ίσως προβοκατόρικα, μια ιστορία με μποξ, μια ιστορία που θυμίζει περισσότερο Αμερικά παρά Ευρώπη. Ωστόσο μέσα από αυτήν την ιστόρηση κατορθώνει να αγγίξει και τον αναγνώστη που δεν τον απασχολεί το μποξ, όπως ο Νίκος Γκάτσος στο «Γιάννης ο φονιάς» κατορθώνει να συγκινήσει κι αυτούς που δεν είναι φονιάδες, καθώς η βαριά οικογενειακή ιστορία, ο πατέρας που ήταν σπουδαίος πυγμάχος αλλά πέθανε πριν τη γέννησή του, ο θείος, ένας γίγαντας με τεράστια μυϊκή δύναμη κι ο καθοδηγητής - παππούς ορίζουν κατ' ουσίαν τη μοίρα του νεαρού πυγμάχου, όπως οι οικογενειακές ιστορίες επηρεάζουν τις ζωές όλων μας. Προσωπικά πιστεύω ότι η πραγματική σύγκρουση, η πραγματική θέση του βιβλίου, ο λόγος που τελικά ελκύει τον αναγνώστη και τον κάνει να τελειώσει τις σελίδες με μια νοσταλγική εσωτερική αίσθηση, είναι η σύγκρουση ανάμεσα στην ήρωα και τις οικογενειακές παραδόσεις, το άγχος του να τις υλοποιήσει με τον πιστότερο και αποτελεσματικότερο τρόπο, η αδυναμία του να τις αμφισβητήσει και οι συγκαλυμμένες πιέσεις που ασκούνται επάνω του σε όλη τη διάρκεια της αφήγησης. Νομίζω εν κατακλειδί ότι ο Νταβιντέ Ενία σχεδιάσει ένα «πιασάρικο» αφήγημα πάνω σε αμερικάνικα κινηματογραφικά πρότυπα, η επιτυχία του ωστόσο οφείλεται στο ότι ξεπέρασε τον αρχικό σχεδιασμό κι ότι ήρθε σε αντίθεση με την ίδια την απλοποίηση που επιχείρησε. Προσωπικά, ως αναγνώστης, ένιωθα, από τη μέση του μυθιστορήματος και μετά, περισσότερο συμπόνια για τον πρωταγωνιστή και κατανόηση για τις πιέσεις που τον ορίζουν, παρά αγωνία για την τελική επιτυχία του.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ

